

Danas

Sedam godina od razornog zemljotresa u Kraljevu

U sredu, 3. novembra 2010. godine u 01.56 časova, Kraljevo je pogodio razorni zemljotres snage 5,4 stepena po Rihterovoj skali (7-8 stepenipo Merkalijevoj skali).

Piše: Zoran Nikolić | Kraljevo 04. novembar 2017. 00:40

Republički seizmološki zavod je u periodu do 13 časova 9. novembra 2010. registrovao 258 zemljotresa u istom epicentralnom području. Epicentar prvog, najjačeg zemljotresa bio je u okolini Vitanovca dok u Kraljevu sve posećeniji sajt

European-Mediterranean Centre kaže da je epicentar najjačeg potresa bio bliže gradu – u Grdici.

I jedna i druga institucija se slažu da je epicentar bio na maloj dubini (od 2 do 10 km) što je ostavilo teže posledice po objekte u blizini. Zemljotres je, nažalost, odneo i dve žrtve, bračni par Nataliju i Sinišu Stašić, koji su poginuli u svojoj porodičnoj kući u Grdici. Lekarsku pomoć zatražilo je, u prvom trenutku, blizu stotinu građana.

Od zemljotresa je, prema prvim prijavama, manje ili više oštećeno preko 12.000 objekata. Do ponedeljka, 8. novembra, pregledano je 4.846 objekata, a njih 900 nije za upotrebu. Dva sata posle zemljotresa u Kraljevo je prvi stigao ministar policije Ivica Dačić, a sutradan su Kraljevo posetili i predsednik Tadić i premijer Cvetković kao i maltene svi ministri u Vladi.

Do prve godišnjice od zemljotresa u Kraljevu je pregledano 8.262 stana, a 6.894 vlasnika je dobilo novčanu pomoć za šta je utrošeno 75.499.090 dinara. U istom vremenskom periodu utvrđeno je da je na 15.333 individualna objekta zabeležena šteta manjeg ili većeg obima, izgrađene su 463 montažne kuće, od kojih je 229 površine do 40 metara kvadratnih, 172 do 60 metra kvadratnih, a 62 novosagrađene kuće imaju 80 metara kvadratnih.

Prosečna cena novosagrađenih kuća iznosila je oko 340 evra po metru kvadratnom. Građanima čije su kuće razvrstane u IV i V kategoriju oštećenja isplaćeno je u prvoj godini od zemljotresa 189.630.000 dinara, a onima iz tri najniže kategorije 319.628.010.

Ono što iz današnje perspektive gledano na ovaj tragičan dan možemo reći jeste da je novembarski zemljotres iz 2010. za Kraljevo bio ono što su majske poplave iz 2014. za Srbiju, a to je spoznaja da smo u vremenima tranzicije, zaboravili i zapostavili sistem za delovanje u vanrednim situacijama.

Istine radi kraljevački gradski Štab za vanredne situacije se tada više nego dobro snalazio ako se zna da su njegove nadležnosti bile potpuno normativno nejasne, a materijalni resursi za postupanje u vanrednim situacijama maltene nepostojeći. Možda je baš ta spoznaja da nemamo adekvatan sistem za delovanje u vanredni

situacijama uticala na državne organe i nosioce najviših državnih funkcija da pruže veliku, ad hoc, pomoć Kraljevu da se kojim slučajem ne bi razotkrile sistemske manjkavosti u ovoj oblasti.

U Kraljevu je to, na sreću, shvaćeno pa je neposredno posle zemljotresa formirano Odeljenje za otklanjanje posledica od zemljotresa kao segment gradske uprave jer se shvatilo da postojeća uprava nema kapaciteta da se uz redovne poslove na duži rok bavi i otklanjanjem posledica od zemljotresa i servisiranjem rada Štaba za vanredne situacije.

Sedam godina kasnije taj segment gradske uprave, koji je u međuvremenu preimenovan u Odeljenje za poslove civilne zaštite, je postao primer dobre prakse i za druge lokalne samouprave u Srbiji ali i inicijator i pokretač sistemski promena i rešenja na državnom nivou u oblasti preventivnog delovanja na otklanjanju uzroka potencijalnih vanrednih situacija. Njegova osposobljenost ali i gradskog Štaba za vanredne situacije proverena je i dokazana u poplavama iz 2014. i 2016. godine.

